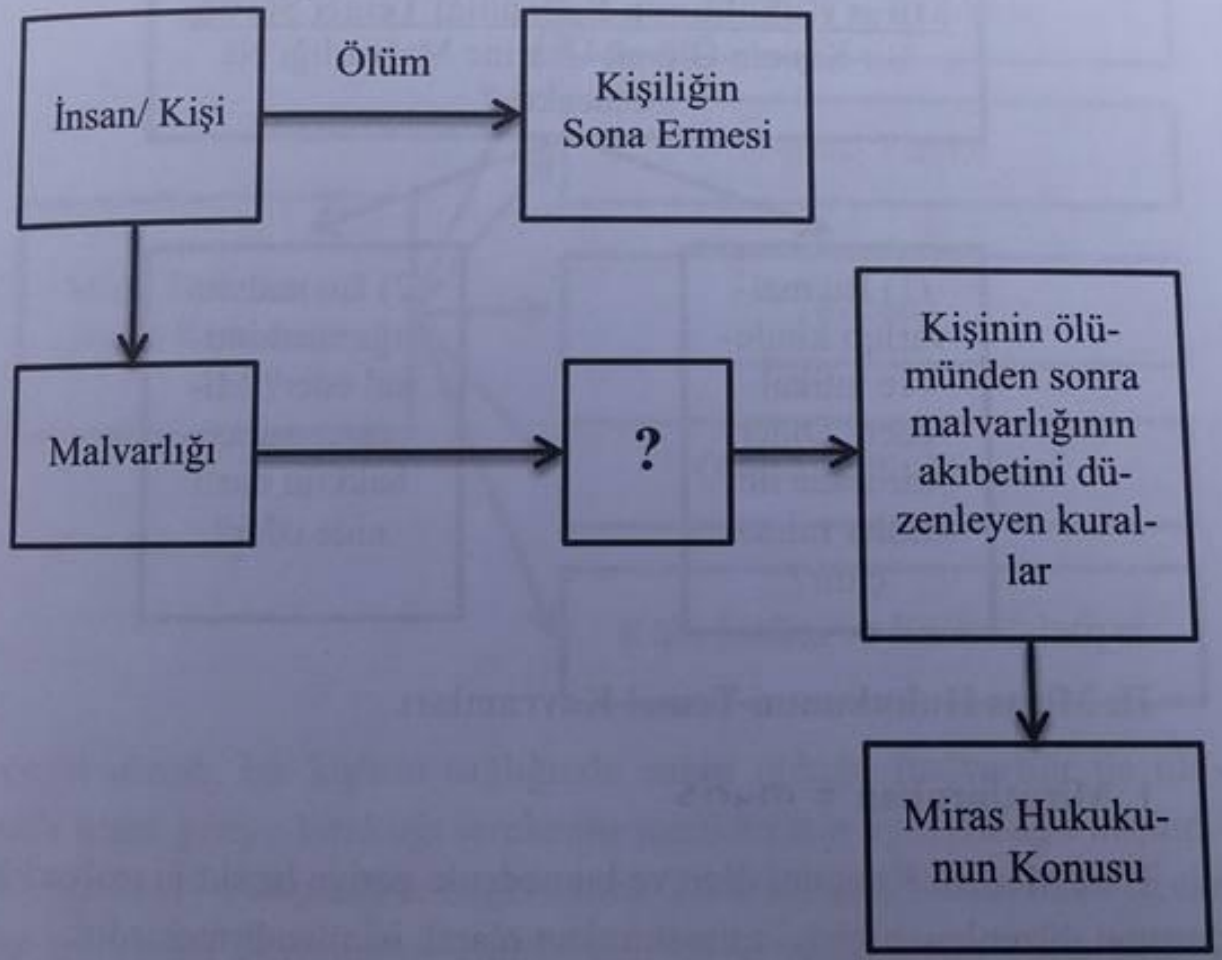
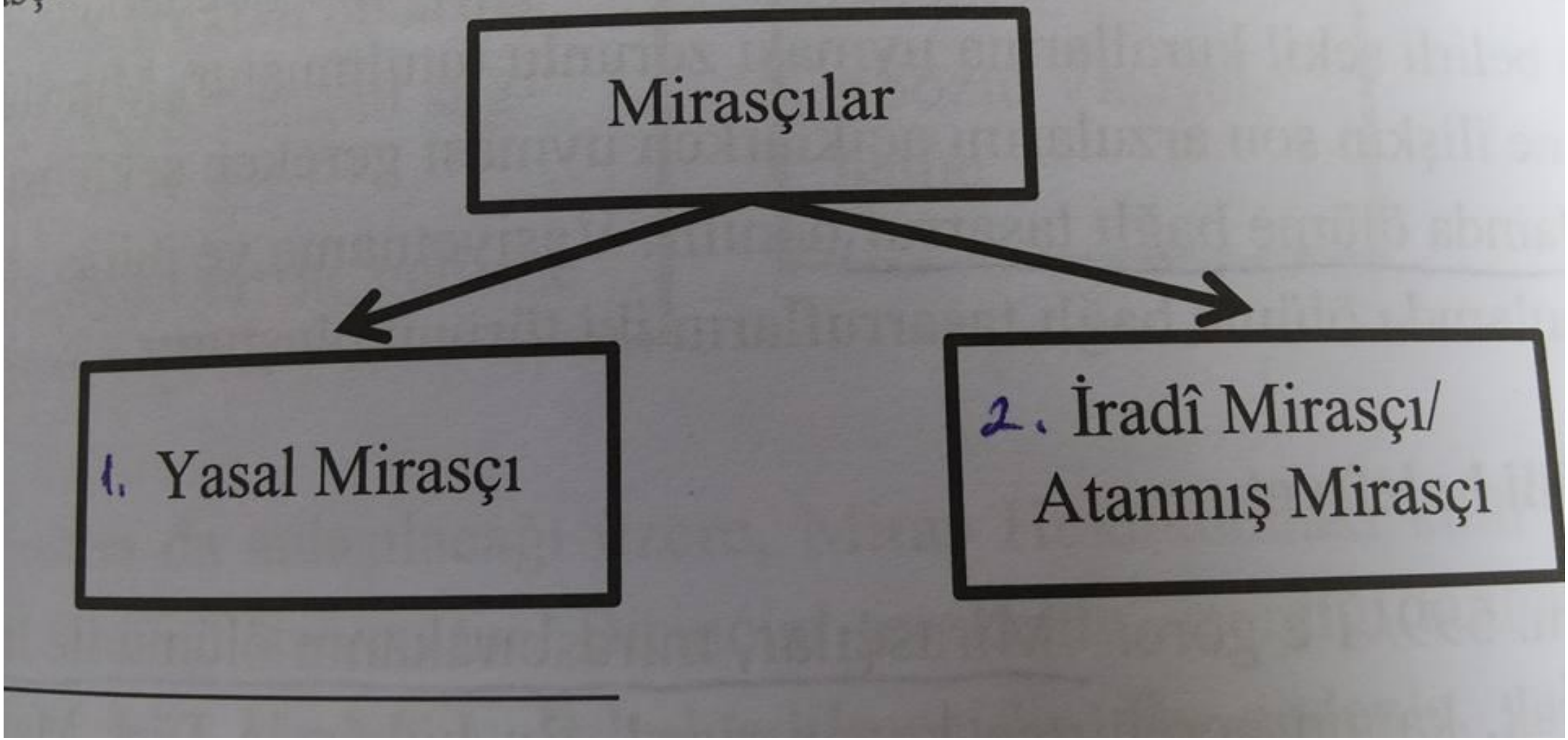
I. Miras Hukukunun Anlamı ve Konusu

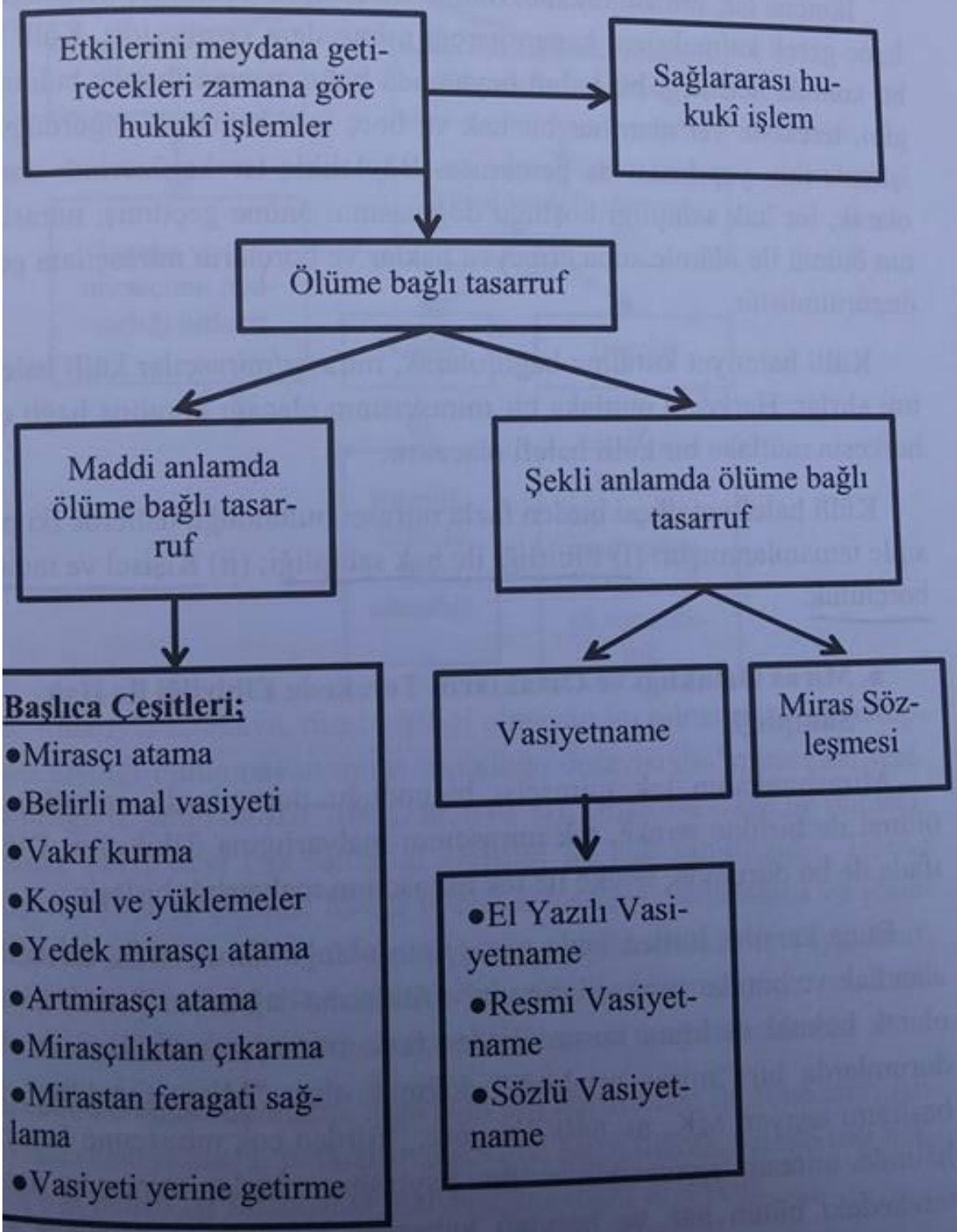

...i, Miras ...

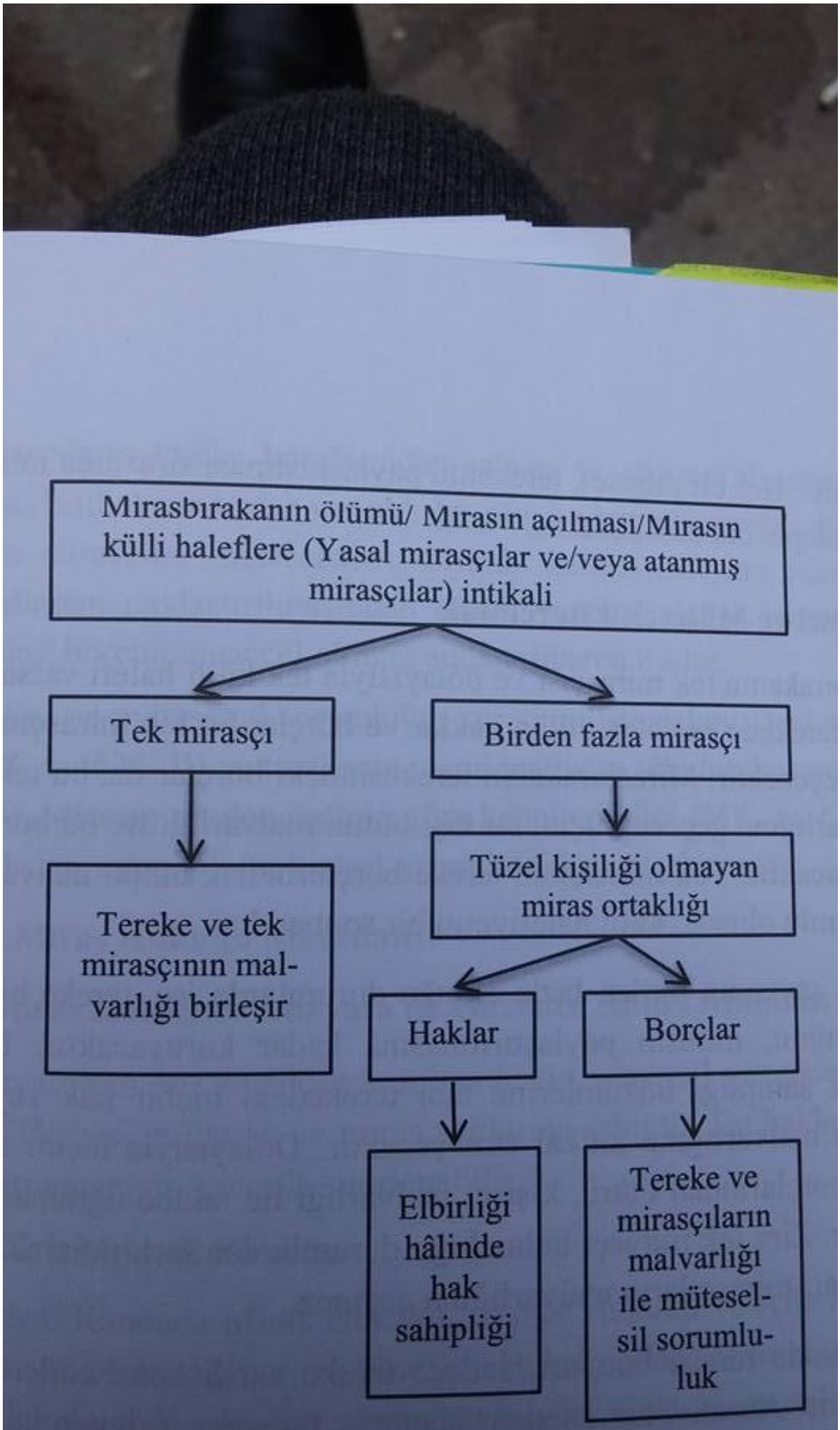
...şçısı olur. Mirasçı gerçek kişi veya tüzel kişi olabilir.

mirasın intikalinde, küllî halefiyet esasını benimsemiştir. Tereke, i haklar ve borçlar ile bir bütün olarak (kül hâlinde), ölüm olayı ile , başka bir işleme gerek olmaksızın, kanun gereği mirasçılara intikal eçer).

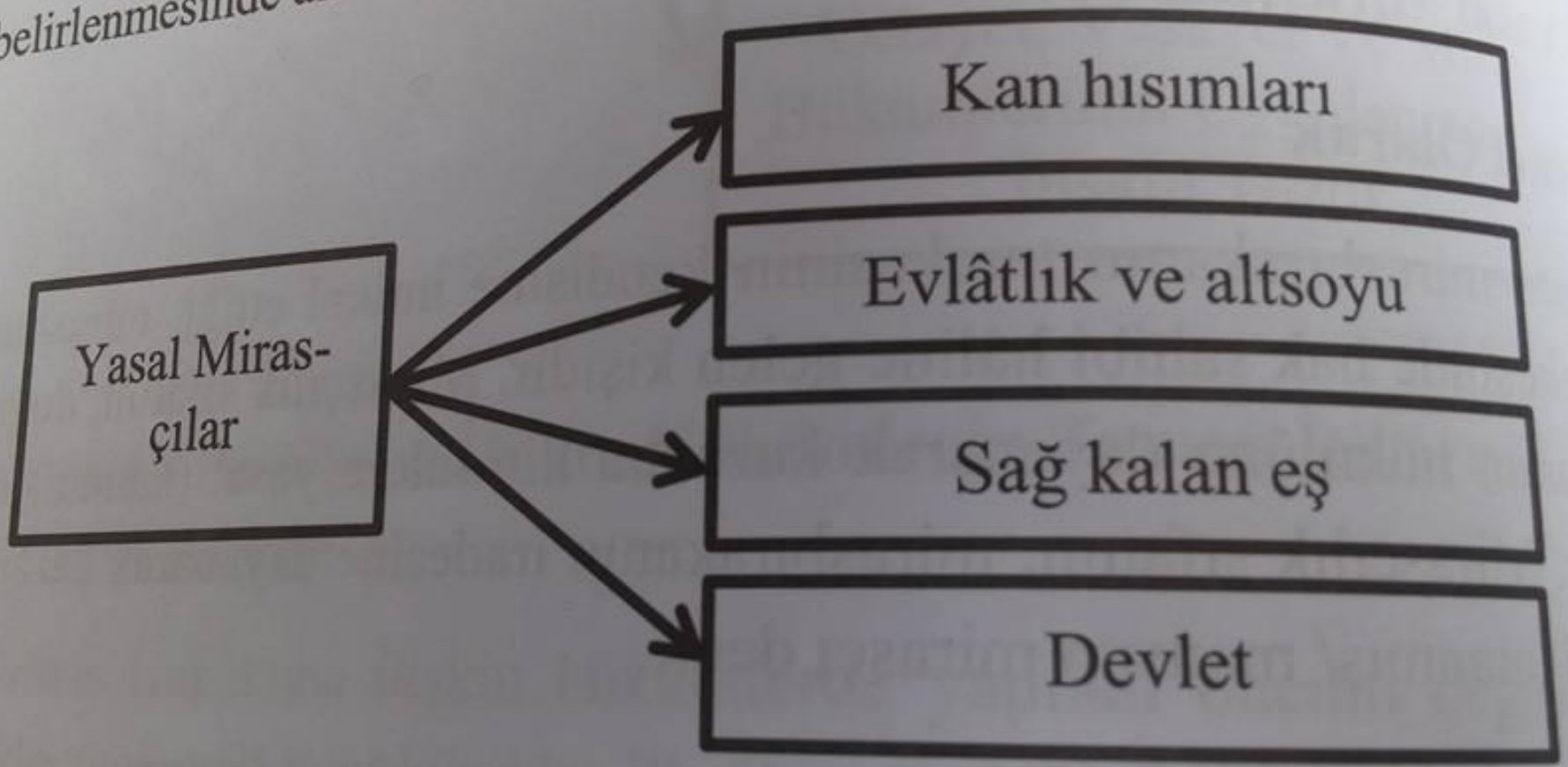

anımdan da anlaşılacağı üzere, Miras Hukukundaki küllî halefiyetin emel özelliği mevcuttur. Birincisi terekenin, içerdiği bütün haklar ve

s itibarıyla terekeye, tüzel kişiliği olmayan bu miras orta
el kişiliği bulunmayan miras topluluğu dolayısıyla "mir

sında aile bağı bulunan
belirlenmesinde aile bağlarının etkili olduğunun söylenmesi mümkündür

a. Kan Hısımları ve Zümre Sistemi

Birinci zümre (mirasbırakan zümresi), mirasbırakandan üreyen kişilerden oluşur. Mirasbırakan, çocukları, torunları, torun çocukları, torunların torunları ve onlardan üreyenler bu zümredeki kan hısımlarıdır.

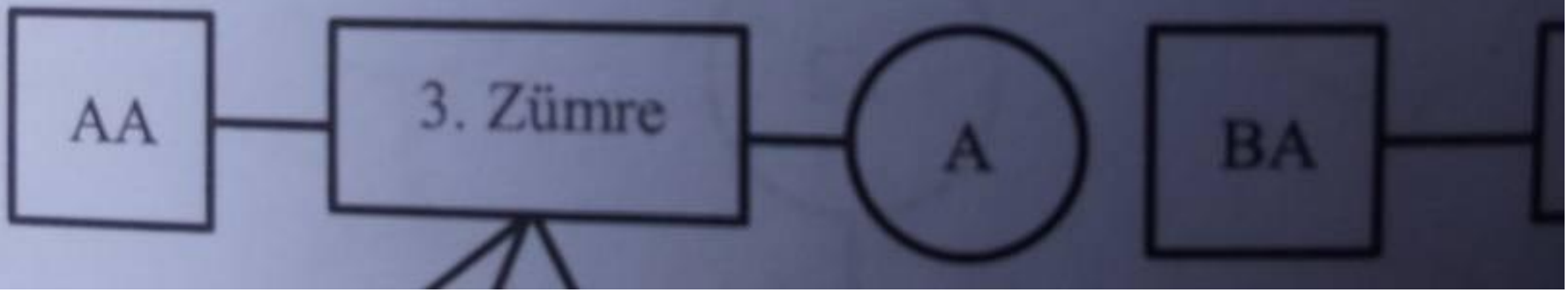
Mirasbırakanın anne ve babası ile onların altsoyu, ikinci zümreyi (anne ve baba zümresini) oluşturur. MK. m. 496/ I'e göre: "Altsoyu bulunmayan mirasbırakanın mirasçıları, ana ve babasıdır. Bunlar eşit olarak mirasçıdırlar."

İkinci zümre (anne ve baba zümresi), anne ve baba ile onların altsoyundan oluşur. Anne, baba, mirasbırakan, kardeşler, yeğenler, kardeş torunları, yeğen torunları, onlardan üreyenler ikinci zümredeki kan hısımlarıdır.

Mirasbırakanın büyükanneleri ile büyükbabaları ve onların altsoyları, üçüncü zümreyi (büyükanneler ve büyükbabalar zümresini) oluşturur. MK. m. 497/ I'e göre: "Altsoyu, ana ve babası ve onların altsoyu bulunmayan mirasbırakanın mirasçıları, büyük ana ve büyük babalarıdır. Bunlar, eşit olarak mirasçıdırlar."

kuzen torunları ile onlardan üreyenler mir
kan hısımlarıdır.

cc. Zümre Sistemine Hâkim İlkeler

1. Derece itibarıyla önce gelen zümredeki kan hısımları, sonraki zümredekilerin mirasçılığını engeller.

<u>İlkenin Yasal Dayanağı:</u>

- MK. m. 495/ I: Mirasbırakanın birinci derece mirasçıları, onun altsoyudur. 1. Zümre
- MK. m. 496/ I: Altsoyu bulunmayan mirasbırakanın mirasçıları, ana ve babasıdır. 2. Zümre
- MK. m. 497/ I: Altsoyu, ana ve babası ve onların altsoyu bulunmayan mirasbırakanın mirasçıları, büyük ana ve büyük babalarıdır. 3. Zümre

tır. (M)'nin çocukları ölmüş
üçüncü zümredeki kan hısımları (AA), (BB) ve (T)'nin yasal mirasçılığını
engelleyecekti.

2. Zümre içinde ön sıradaki/derecedeki kan hısımları sonra gelenlerin mirasçılığını engeller;
Zümredeki herkes, altsoyunun mirasçılığını engeller.

İlkenin Yasal Dayanağı:

- MK. m. 495/ III.- Mirasbırakandan önce ölmüş olan çocukların yerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır.
- MK. m. 496/ II.- Mirasbırakandan önce ölmüş olan ana ve babanın yerlerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır.
- MK. m. 497/ III.- Mirasbırakandan önce ölmüş olan büyük ana ve büyük babaların yerlerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır.

3. Zümre içinde mirasbırakandan önce ölen kişilerin yerini altsoyu alır. Bu kurala zümrede halefiyet denir.

İlkenin Yasal Dayanağı:

- MK. m. 495/ III.- Mirasbırakandan önce ölmüş olan çocukların yerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır.
- MK. m. 496/ II.- Mirasbırakandan önce ölmüş olan ana ve babanın yerlerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır.
- MK. m. 497/ III.- Mirasbırakandan önce ölmüş olan büyük ana ve büyük babaların yerlerini, her derecede halefiyet yoluyla kendi altsoyları alır.

4. Zümrede miras payı, mirasbırakandan mirasçılara giden hat/ taraf/ kol sayısınca eşit parçaya ayrılır. Halefiyetin söz konusu olduğu durumlarda, ilgili kişiye düşen miras payı altsoyu arasında eşit paylaştırılır.

İlkenin Yasal Dayanağı:

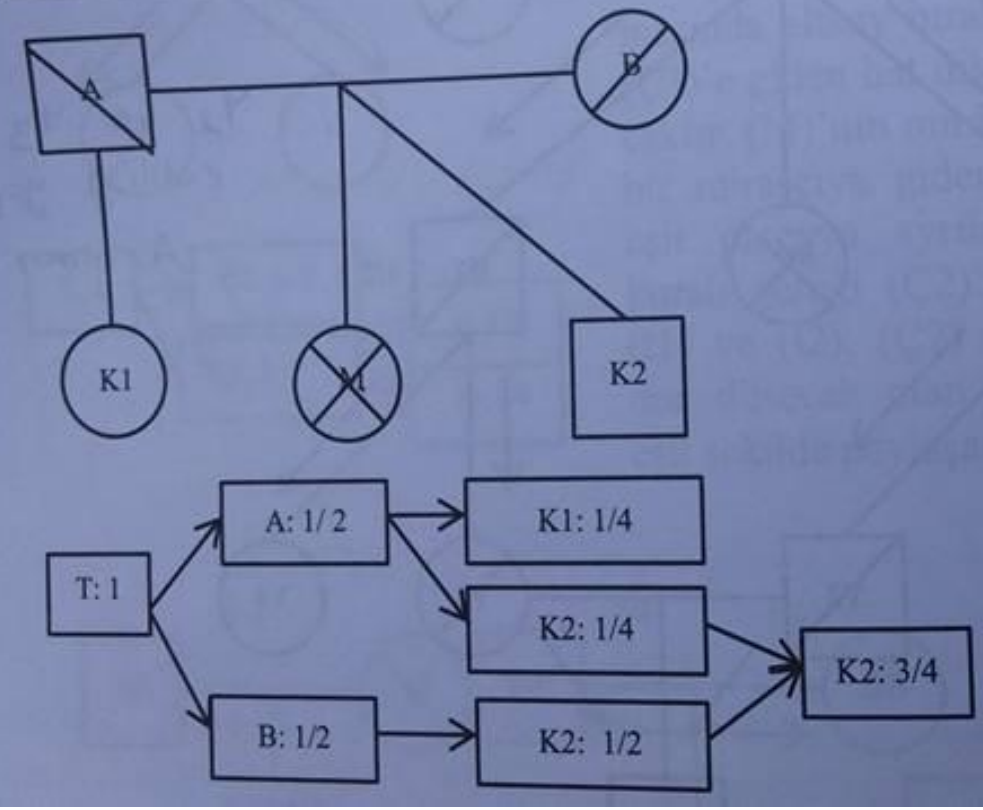
- MK. m. 495/ II.- Çocuklar eşit olarak mirasçıdırlar.
- MK. m. 496.- Altsoyu bulunmayan mirasbırakanın mirasçıları, ana ve babasıdır. Bunlar eşit olarak mirasçıdırlar.
- MK. m. 497.- Altsoyu, ana ve babası ve onların altsoyu bulunmayan mirasbırakanın mirasçıları, büyük ana ve büyük babalarıdır. Bunlar eşit olarak mirasçıdırlar.
- MK. m. 498.- Evlilik dışında doğmuş ve soybağı, tanıma veya hakim hükmüyle kurulmuş olanlar, baba yönünden evlilik içi hısımlar gibi mirasçı olurlar.

5. Zümre içinde, mirasbırakandan önce altsoy bırakmaksızın ölen kişilere giden hatlar mirasın paylaştırılmasında dikkate alınmaz. Üçüncü zümrede bu hatta giden miras, aynı taraftaki kan hısımlarına, onlar da yoksa diğer taraftaki kan hısımlarına ait olur.

İlkenin Yasal Dayanağı:

- MK. m. 496/ III.- Bir tarafta hiç mirasçı bulunmadığı takdirde, bütün miras diğer taraftaki mirasçılara kalır.
- MK. m. 497/ III.- Ana veya baba tarafından olan büyük ana ve büyük babalardan biri altsoyu bulunmaksızın mirasbırakandan önce ölmüşse, ona düşen pay aynı taraftaki mirasçılara kalır. Ana veya baba tarafından olan büyük ana ve büyük babaların ikisi de altsoyları bulunmaksızın mirasbırakandan önce ölmüşlerse, bütün miras diğer taraftaki mirasçılara kalır.

7. Yalnızca anne veya babanın ortak olması suretiyle yarım kan hısımlığı kurulur. Yarım kan hısımı, kan hısımı olarak yasal mirasçı olur. Ancak yarım kan hısımları sadece ait oldukları kökten ve hattan miras alırlar.

(ii) Evlât edinen ile evlâtl
dür. Evlât edinen ve hısımla
(MK. m. 500/ II).

(iii) Evlâtlık ve altsoyunu
mü sırasında geçerli bir evlât
dır. Evlât edinme işlemleri sı
lık ilişkisi kurulmadığından
mahkemeye başvurduktan so
lar da tamamsa, evlâtlık iliş
evlâtlık ve altsoyu evlât edine

(iv) Evlât edinme, evlât
aykırı bir biçimde ihlâl etmen

(v) MK. m. 500'e göre, e
leceği gibi, evlâtlığın kendi a
kan hısımı olarak, kendi aile
lecektir. Böylelikle evlâtlığı
benimsenmiştir.

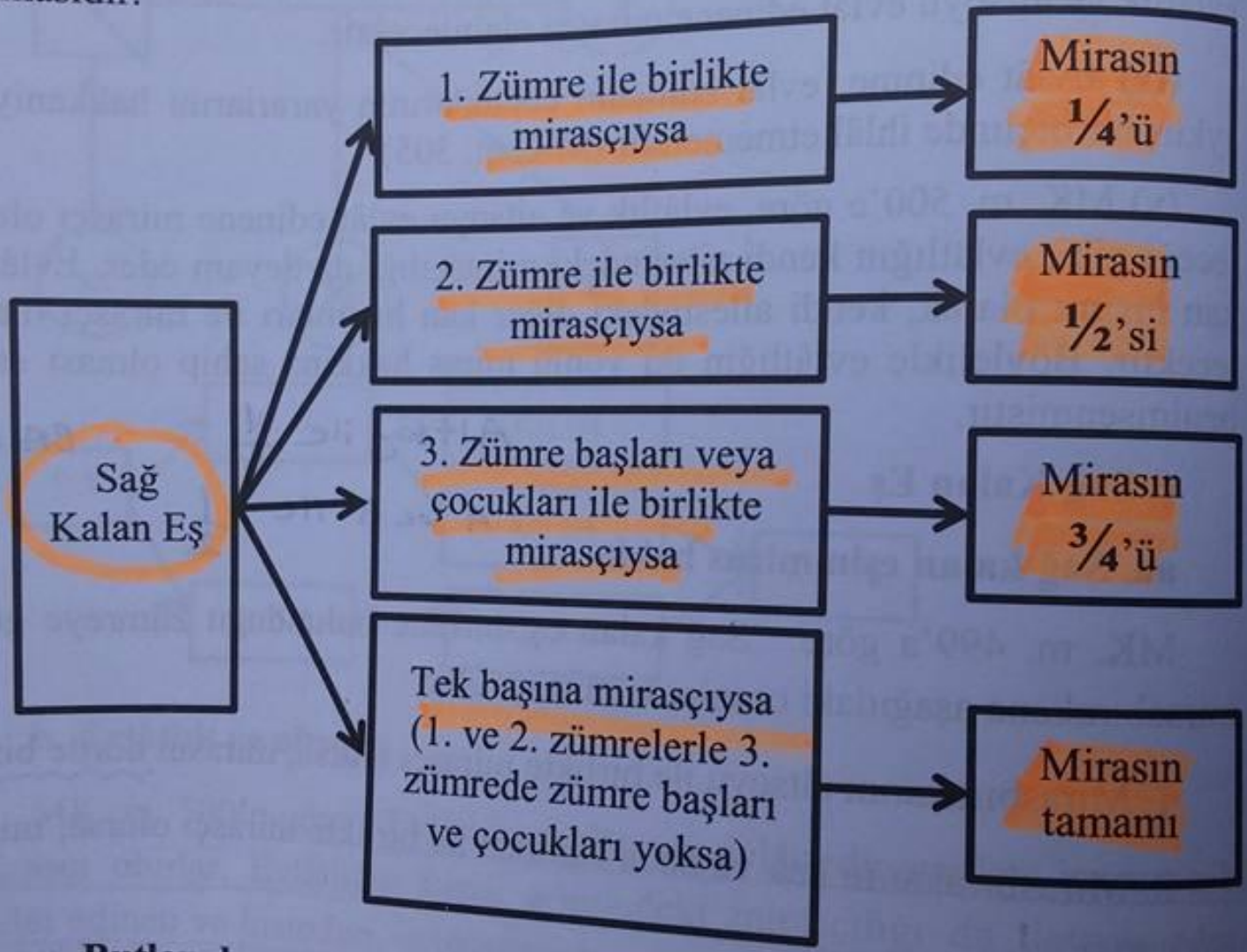
c. Sağ Kalan Eş

aa. Sağ kalan eşin miras

MK. m. 499'a göre: "Sa
mirasbırakana aşağıdaki oran

1. Mirasbırakanın altsoyu

eşin boşanmaya sebebiyet verebilecek ağırlıkta kusu
lunmasıdır.

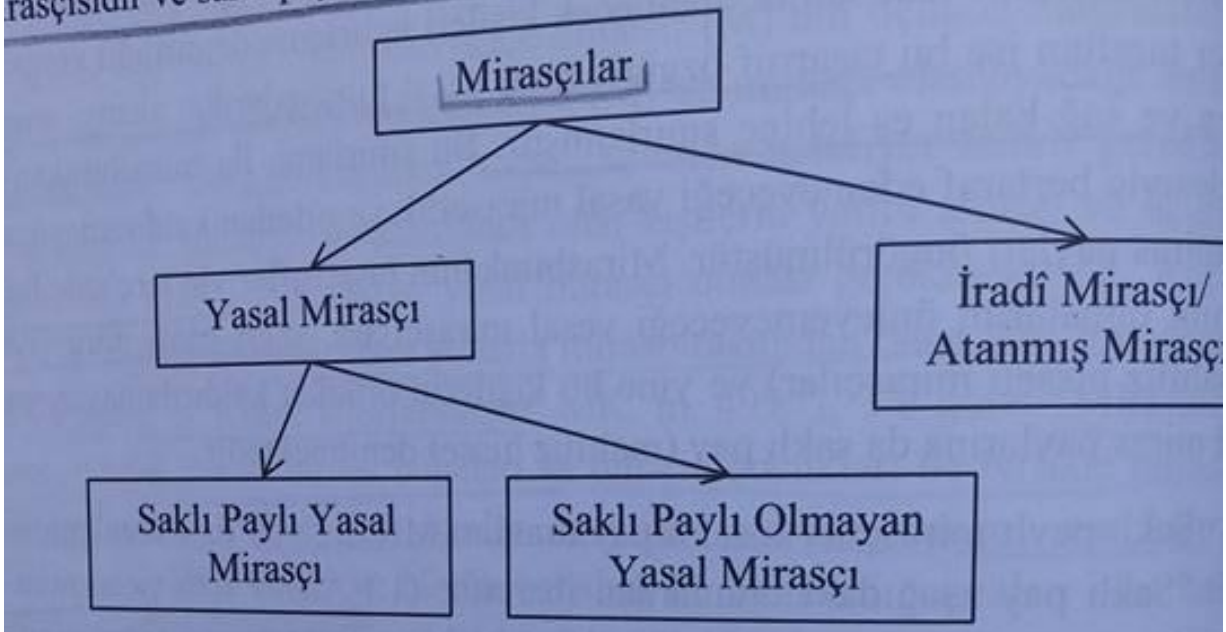

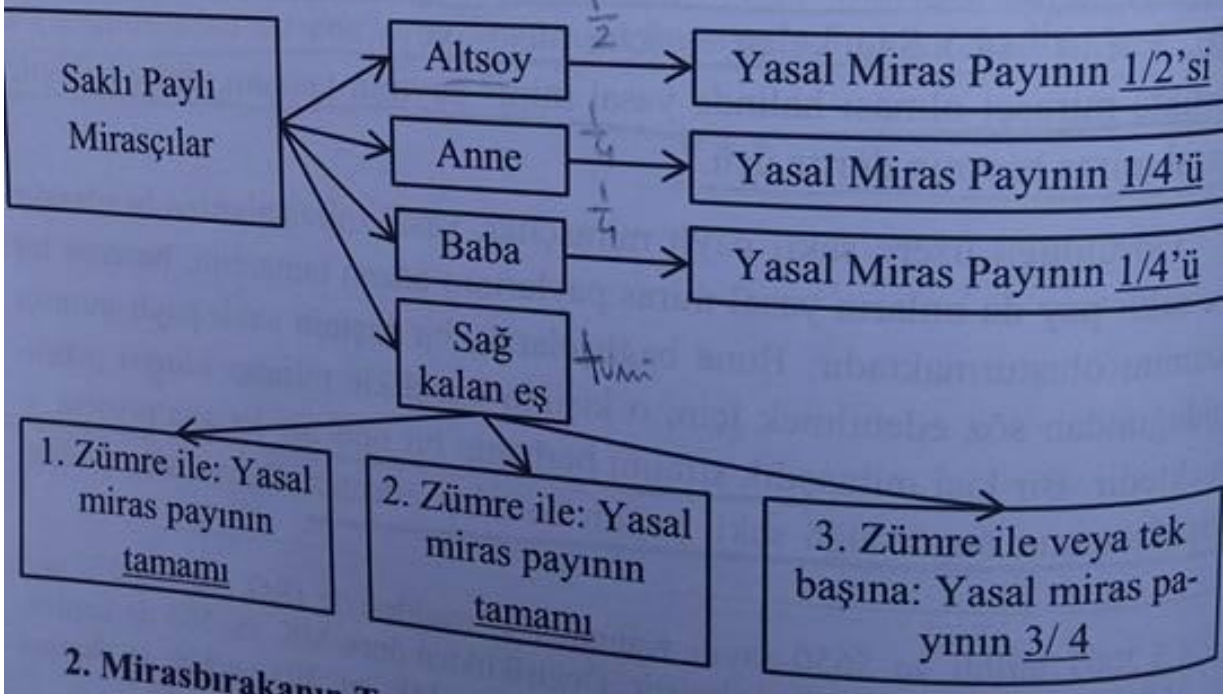
cc. Butlan davasının

umda kanunda anne ve

naz.

MK. m. 505 ve 506'da saklı paylı mirasçı olduğu belirtilen altsoy k
nına, kan hısımları gibi yasal mirasçı olan (MK. m. 500) evlâtlık ve
yu da dâhildir. Buna göre, evlâtlık ve altsoyu da evlât edinenin saklı pa
rasçısıdır ve saklı pay oranı yasal miras payının yarısıdır.

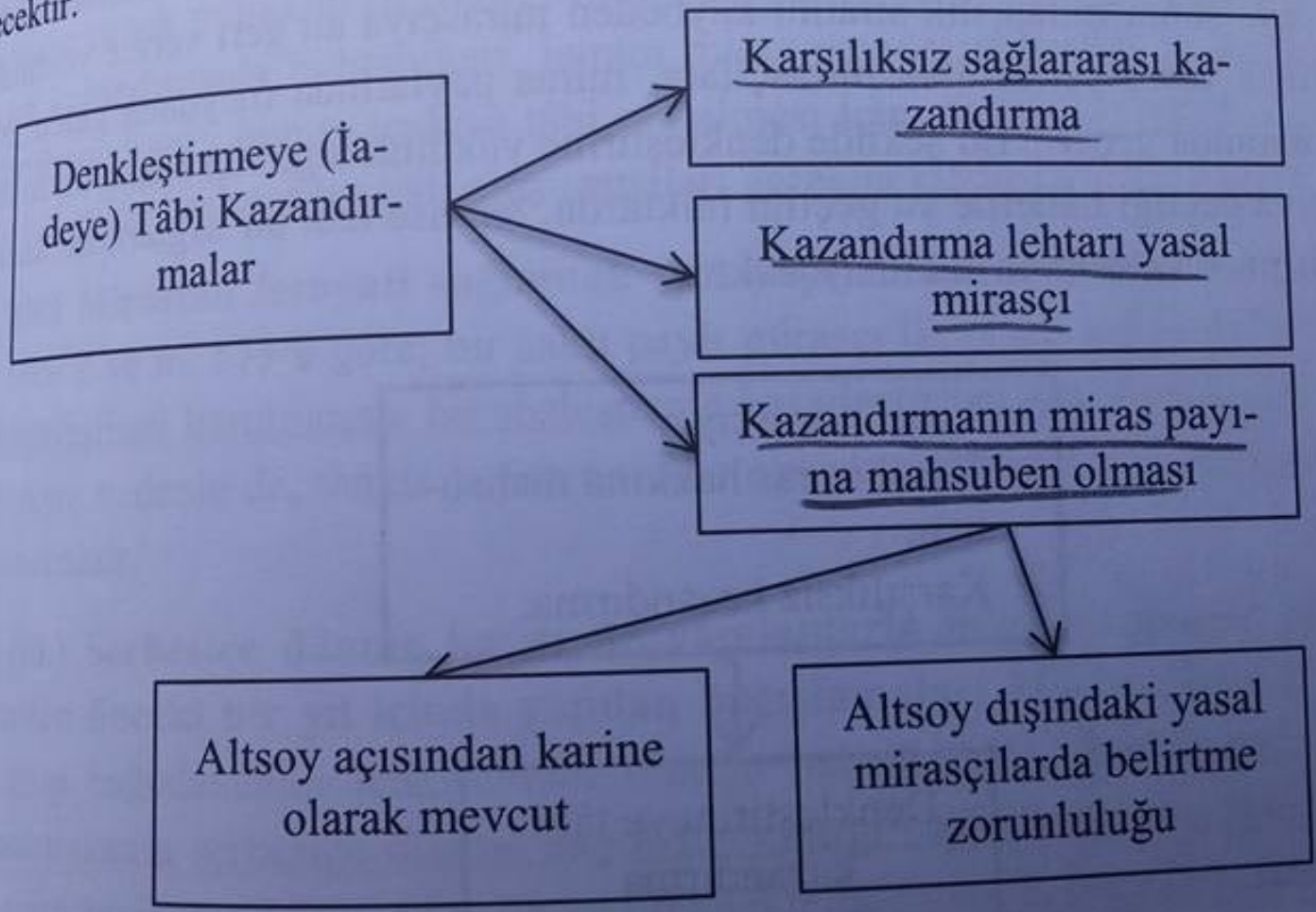

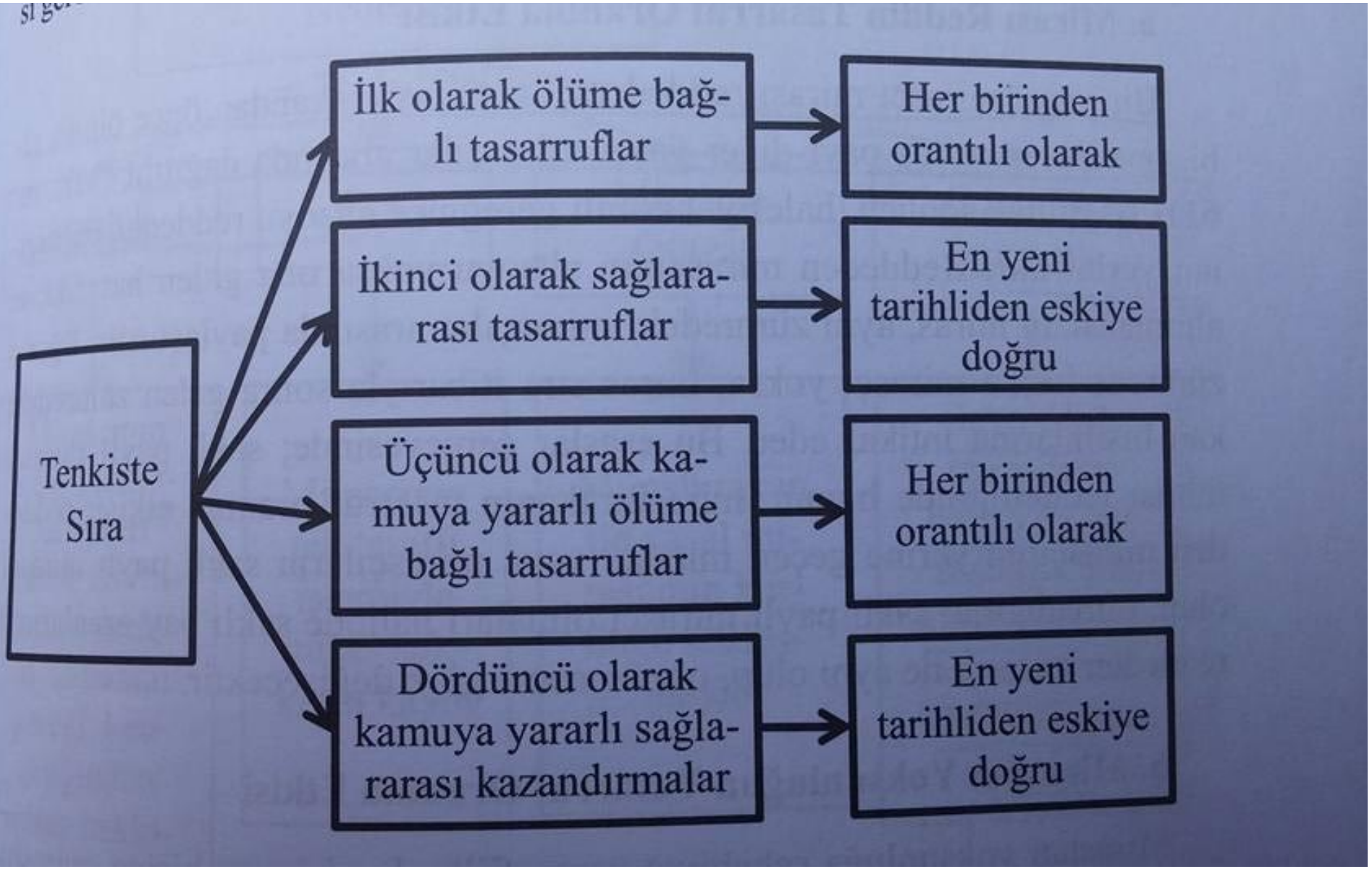
2. Mirasbırakanın Tasarruf Oranı

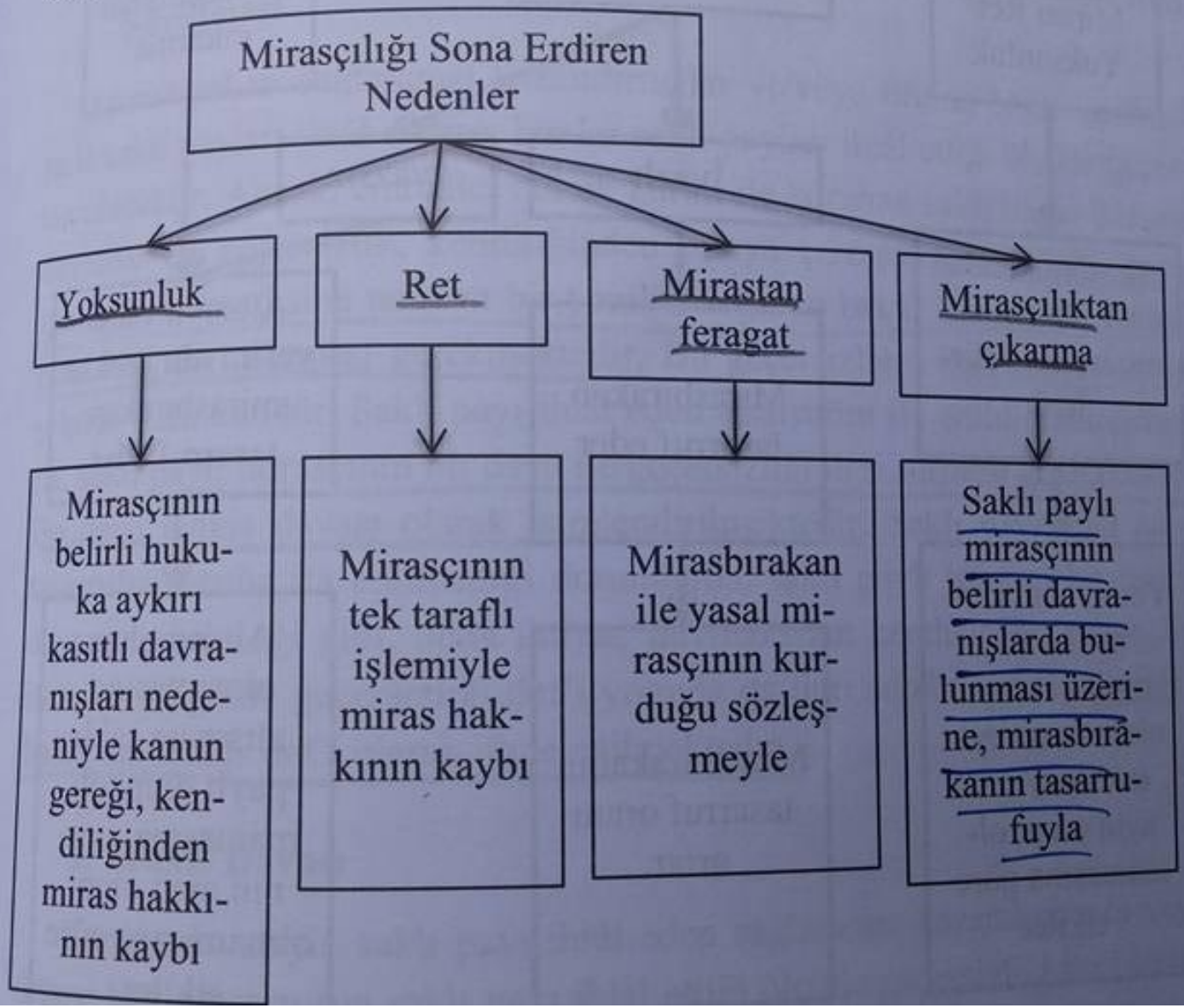
Mirasbırakan, "mirasının saklı paylar dışında kalan kısmında" istediği
şekilde tasarruf edebilir (MK. m. 505). Saklı paylar toplamı çıktıktan sonra

Tenkis Hesabında Esas Alınacak Terekenin Belirlenmesi
=
Tereke Aktifleri
-
Tereke Borçları
Cenaze Masrafları
Tedbir Masrafları
Birlikte Yaşayanların 3 Aylık Geçim Gideri
+
Sağlararası Karşılıksız Kazandırmalar
Denkleştirmeye tâbi kazandırmalar
Tenkise tâbi sağlararası kazandırmalar
Hayat sigortası satınalım bedeli
Denkleştirmeden kurtulan kazandırmalar
Mirastan feragat karşılığı yapılan kazandırma
Serbestçe dönme hakkı saklı tutulanlarla ölümden önceki 1 yıl içinde yapılan bağışlamalar
Saklı pay kurallarını etkisiz kılmak için yapılan kazandırmalar

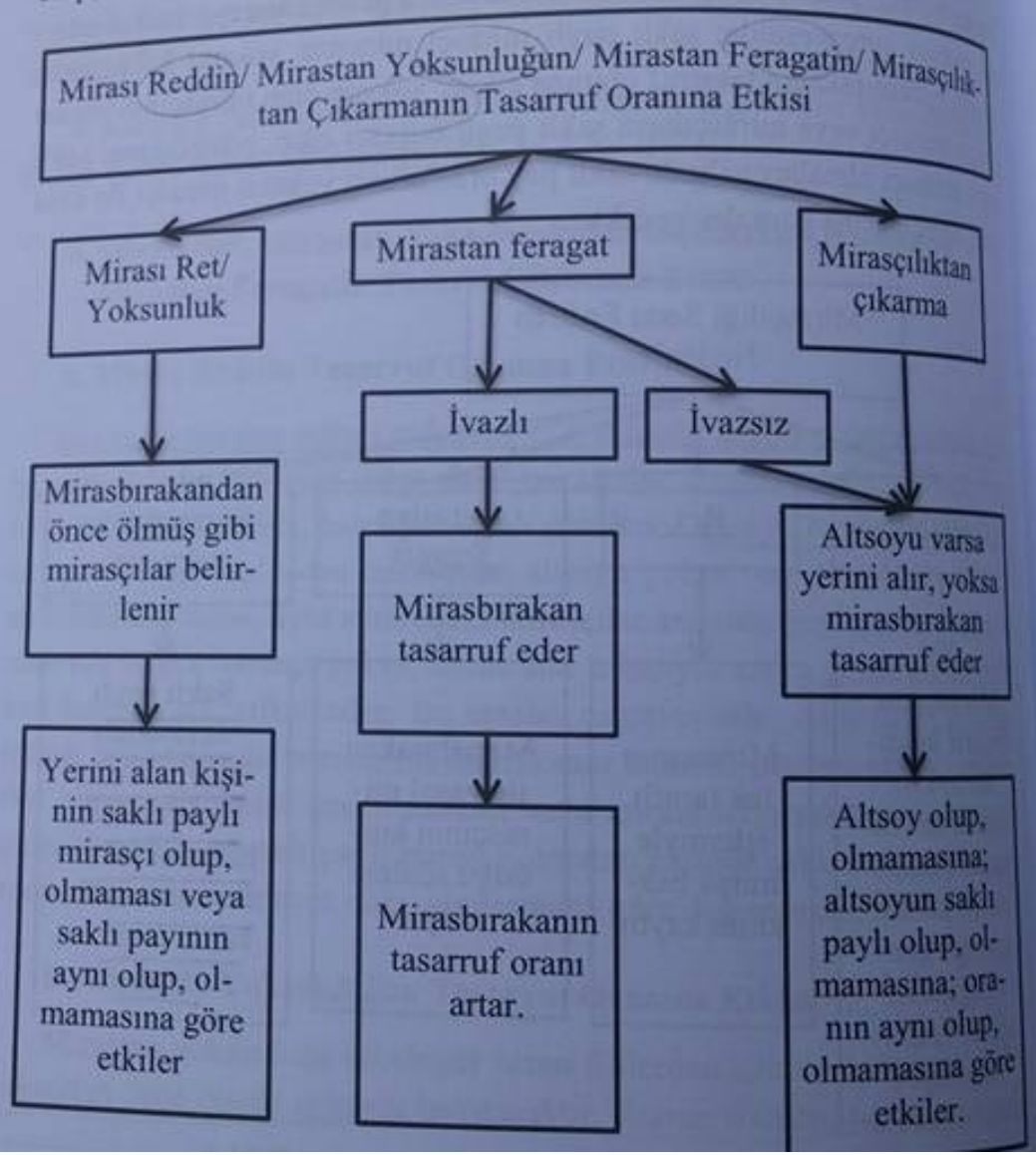
terekeye önce hesaben, gerekirse [illegible] tenkis hesabında göz önünde bulundurulacak terekeye bunların parasal karşılıkları da eklenecektir.

Tenkiste Sıra
İlk olarak ölüme bağlı tasarruflar
İkinci olarak sağlararası tasarruflar
Üçüncü olarak kamuya yararlı ölüme bağlı tasarruflar
Dördüncü olarak kamuya yararlı sağlararası kazandırmalar
Her birinden orantılı olarak
En yeni tarihliden eskiye doğru
Her birinden orantılı olarak
En yeni tarihliden eskiye doğru

Mirasçılığı Sona Erdiren Nedenler
Yoksunluk
Ret
Mirastan feragat
Mirasçılıktan çıkarma
Mirasçının belirli hukuka aykırı kasıtlı davranışları nedeniyle kanun gereği, kendiliğinden miras hakkının kaybı
Mirasçının tek taraflı işlemiyle miras hakkının kaybı
Mirasbırakan ile yasal mirasçının kurduğu sözleşmeyle
Saklı paylı mirasçının belirli davranışlarda bulunması üzerine, mirasbırakanın tasarrufuyla

olup, olmamasına göre değiş

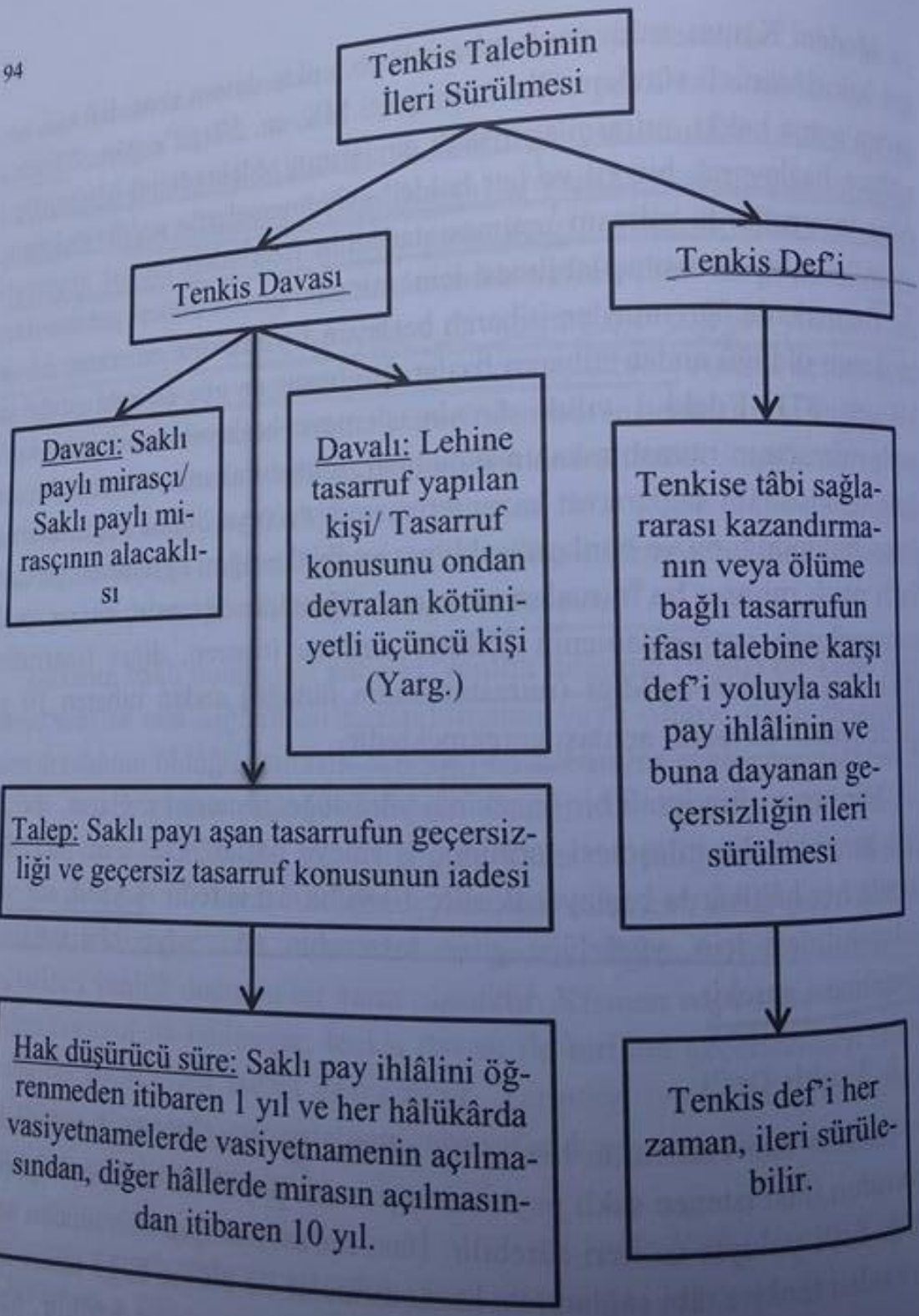
saklı paylı mirasçı
etkisi; bu kişinin a
yun saklı paylı mi
ması durumunda,
olmamasına göre

7. Saklı Payı Sürülmesi

Mirasbırakan
larla saklı payları
siz olacaktır. An
dayanan bu geç
mirasçının, kend
çersizliği ileri s
şekilde mümkü
da, saklı paylı m
Bu dava tenkis
tasarrufun heni
davası açabile
ifası istendiğin
hakkı da, tenki

a. Tenkis

Tenkis da
ölüme bağlı t

Tenkis def'i olarak isimlendirilen bu definin ileri sürülmesi herhangi bir
üre sınırlamasına da tâbi değildir. Saklı payı ihlâl eden tasarrufun ifası ne
aman istenirse istensin, herhangi bir süre engeli söz konusu olmaksızın,
na karşı tenkis def'i kullanılabilir. Tenkis def'inin ileri sürülmesi, ifa
dilmemiş tasarruflarde